

SKAGERAK NETT AS
Postboks 80
3901 PORSGRUNN

Vår dato: 23.11.2020
Vår ref.: 201833412-70
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Solveig Willgohs
22959245/sowi@nve.no

Oversendelse av tillatelse for endringer i Kise koblingsstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Skagerak Nett AS konsesjon for å bygge og drive Kise koblingsstasjon i Skien kommune i Vestfold og Telemark fylke. Vedlagt oversendes NVEs tillatelse av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet. Eventuelle klager vil bli sendt dere til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Søknaden

NVE mottok den 3. juli 2020 konsesjonssøknad fra Skagerak Nett AS for endring av konsesjon for Kiseåsen transformatorstasjon med nettilknytning. Skagerak Nett fikk tillatelse 7. november 2018 til å etablere nye Kiseåsen transformatorstasjon med nettilknytning til eksisterende Rød transformatorstasjon, og til å legge om eksisterende ledninger inn til ny stasjon, NVE ref. 201833412-36. Begrunnelsen var at Statkraft ønsket å etablere datasenter på Gromstul i Skien kommune.

I ettertid har området regulert til datasenter blitt solgt til Google som ønsker å etablere seg der, og Skagerak Nett har hatt dialog om hvilken nettløsning som vil være best egnet ut ifra deres behov. Google ønsker ikke at Skagerak Nett skal ha transformatorene i sin stasjon, men ønsker selv å eie de nødvendige transformatorene og jordkablene fra Skagerak Nett sin koblingsstasjon til hver transformator. Skagerak Nett søker derfor nå om å endre Kiseåsen transformatorstasjon til en koblingsstasjon, men flere koblingsfelt enn opprinnelig og uten transformatorer, og å endre navn på stasjonen til Kise for å gjøre det enklere for engelsktalende. Den nye stasjonsløsningen det søkes om er:

- Kise koblingsstasjon med følgende elektriske anlegg:
 - 6 stk. doble ledningsfelt med nominell spenning 132 kV.
 - 12 stk. kabelfelter med nominell spenning 132 kV.
 - 1 stk. 132 kV felt for seksjonering, måling og jording.
 - Nødvendig høyspenningsanlegg.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

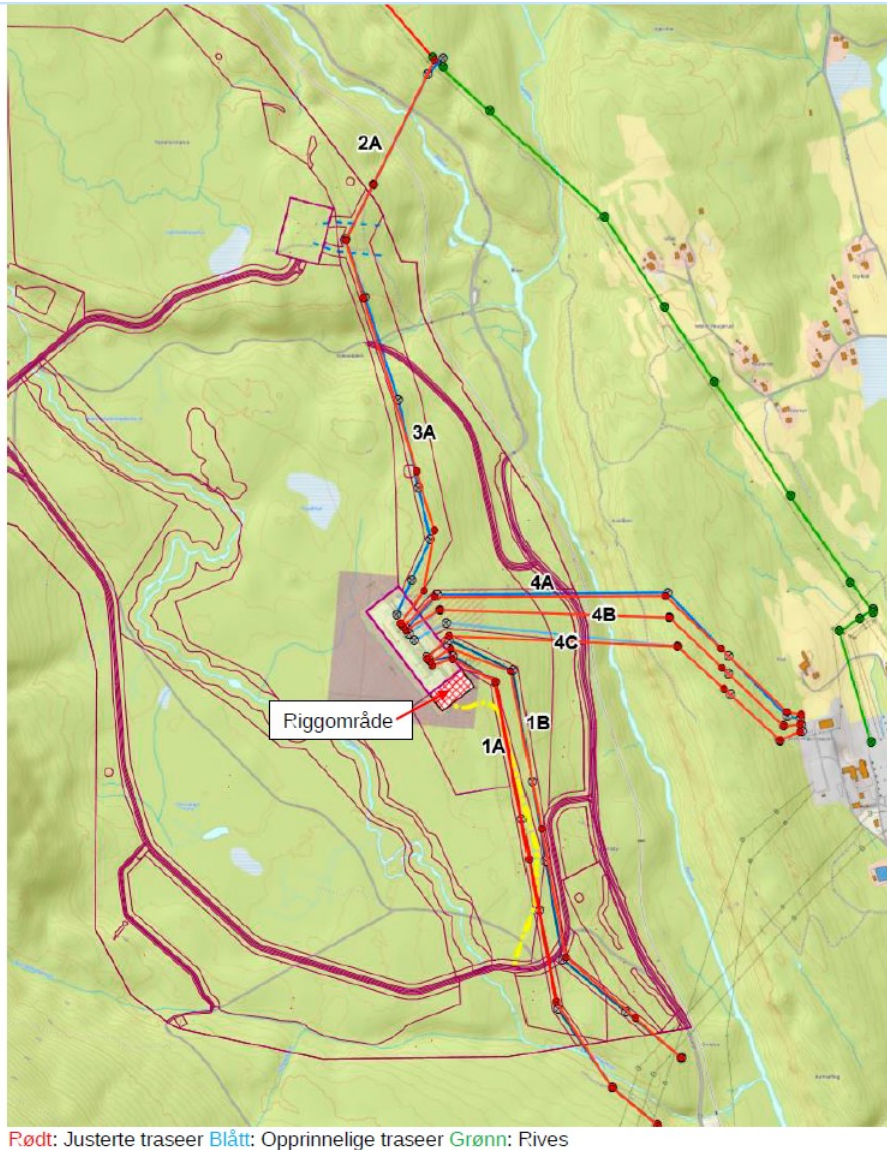

- En ca. 800 meter lang og 6 meter bred adkomstvei til Kise koblingsstasjon fra nye Skårdalsvegen.
- Plass til riggområde.

I tillegg søker Skagerak Nett om å dele opp den tidligere ca. 1,4 km lange konsesjonsgitte ledningen fra det såkalte «*Vinkelpunkt nord*» på eksisterende ledning Svelgfoss—Rød fram til fremtidige Rokke koblingsstasjon i traséalternativ 2A med en lengde på 0,5 km, og videre med en ca. 0,9 km lang ledning i traséalternativ 3A, til Kise koblingsstasjon. For trasé 3A søkes det om en mindre justering inn til koblingsstasjonen, ellers er traseene lik som tidligere konsesjonsgitt. (Kart 1)

Skagerak Nett søker også om mindre traséendringer på ledningene i trasé 1B, og 4A og 4C ut fra Kise koblingsstasjon til Rød transformatorstasjon, og om endre tverrsnitt for noen av ledningene for å øke overføringskapasiteten. Skagerak Nett søker videre om å etablere en ca. 800 meter lang adkomstvei til Kise koblingsstasjon fra nye Skårdalsvegen. Skårdalsvegen og ny adkomstvei ligger innenfor området som er regulert til datasenter. (Kart 1)

Alle ledningene vil bygges med gjennomgående jordledning med OPGW fiber.

Kart 1: Oversiktskart over traséendringer av ledningsalternativ, adkomstvei i gult, riggplass skravert rødt og hensynssone for sprengning i grått, som gitt i endringssøknad av 3. juli 2020, Skagerak Nett AS.

Kise koblingsstasjon vil bli dimensjonert for en maksimalbelastning på 600 MVA, som er det kunden har skissert kan bli nødvendig. Stasjonstomten søkes økt fra 18 daa til 30 daa for å få plass til 19 stykk 132 kV ledningsfelter. Det vil også bli endringer av bygningsmassen på tomten, da det ikke lenger vil være behov for transformatorgruber, men behov for et større kontrollrom på grunn av flere ledningsfelt og eget rom for kundens kontrollanlegg. Det vil etableres et beredskapslager innenfor det planlagte stasjonsområdet. Kontrollhuset vil ha et areal på ca. 400 m².

Skagerak Nett har lagt opp til en trinnvis utbygging av stasjonen basert på utbyggingstakten til datasenteret, noe som også var lagt til grunn i opprinnelig søknad og vedtak for Kiseåsen transformatorstasjon. Skagerak Nett ønsker derfor i første omgang å bestykke Kise koblingsstasjon med følgende:

- 4 stk. doble 132 kV ledningsfelter.
- 8 stk. 132 kV kabelfelter.

- Ett 132 kV felt for seksjonering, måling og jording.
- Tomt og bygningsmasse tilpasset fullt utbygd stasjon.
- Stasjonsareal på ca. 30 daa.
- Ny adkomstvei til stasjonen.

Endringene, inkludert mindre traséendringer, skjer innenfor området som er regulert til datasenter eller eid av Løvenskiold eller Skagerak Nett, og er utarbeidet i samråd med kunde og grunneier, det søkes derfor ikke om ekspropriasjon.

Skagerak Nett har informert Skien kommune og Statnett om endringen i søknaden.

Begrunnelse for søknaden

Skagerak Nett fikk 7. november 2018 tillatelse til å bygge Kiseåsen transformatorstasjon med seks transformatorer med ytelse 60 MVA og omsetning 132/22 kV, seks doble 132 kV ledningsfelt og tre doble 22 kV koblingsfelt. Skagerak Nett fikk også tillatelse til å bygge tre nye 1,1 km lange 132 kV ledninger fra Kiseåsen til Rød transformatorstasjon, og å legge om eksisterende 132 kV ledninger Svelgfoss—Rød og Hjartdal—Ålamoen—Rød inn til Kiseåsen transformatorstasjon, og å rive en strekning fra «*Vinkelpunkt nord*» på ledningen Svelgfoss—Rød inn til Rød transformatorstasjon. Klausuleringsbeltet på ledningene er 30 meter og arealet for Kiseåsen transformatorstasjon var på 18 daa.

Begrunnelsen var at Statkraft ønsket å etablere datasenter på tomten ved Gromstul og hadde behov for å sikre strømforsyningen til dette. På det tidspunktet var Statkraft i forhandlinger med datasenteraktøren, og det var ikke kjent hvilken tekniske krav aktøren stilte og hvilken forsyningsløsning aktøren ønsket. Skagerak Nett søkte derfor om en løsning ut ifra hva de så ville være det overordnede behovet, og varslet samtidig NVE om at det kunne komme endringer etter at avtale med datasenteraktøren var signert.

Begrunnelsen for endringene som nå er omsøkt, er at Google selv ønsker å eie egne transformatorstasjoner ved sine datahaller på Gromstul, og jordkablene fra Kise koblingsstasjon til transformatorstasjonene. De ønsker også at det tilrettelegges for et større effektuttak enn i opprinnelig konsesjonssøknad fra 500 MW til 600 MW, noe som gjør at tverrsnitt på ledningene til Skagerak Nett må økes.

Skagerak Nett hadde i den opprinnelige konsesjonssøknaden fra 2018 forutsatt at datasenterkunden skulle bygge adkomstvei fram til stasjonstomten, men det er et ønske fra kunden om at Skagerak Nett etablerer egen vei fram til stasjonen fra nye Skårdalsvegen. Skårdalsvegen etableres også innenfor området regulert til datasenter som en del av de nødvendige anleggene.

NVEs vurdering

På grunn av endringenes begrensede omfang for parter utenfor området regulert til datasenter, har NVE vurdert at det ikke er nødvendig å sende saken på høring, jf. energiloven § 2-1, men vi ba om en oppdatert uttalelse fra Statnett som systemansvarlig.

NVE vil her kun vurdere de omsøkte endringene, og viser til NVEs øvrige vurderinger av Kiseåsen transformatorstasjon og nettilknytning av datasenter på Gromstul, se NVEs vedtak av 7. november 2018, NVE ref. 201833412-36. Endringene som er omsøkt nå, påvirker ikke disse vurderingene.

Relevante uttalelser

NVE sendte søknaden til Statnett den 9. september 2020 for å få en oppdatert uttalelse på hvorvidt det vil være kapasitet i sentralnettet for et økt effektuttak fra 500 MW til 600 MW, slik Skagerak Nett nå skisserer. Statnett svarte i brev av 27. oktober 2020 i en felles oppdatert uttalelse til Kise koblingsstasjon og Sundland transformatorstasjon som NVE også har til behandling. Statnett skriver at siden disse søknadene opprinnelig ble sendt til NVE, har Statnett kommet fram til konkrete tiltak for å øke transformorkapasiteten mellom transmisjonsnettet og 132 kV regionalnettet som skal forsyne datasentrene under Kise og Sundland. Statnett har fått konsesjon fra NVE til fornyelse og økt transformorkapasitet i Rød transformatorstasjon, og NVE har til behandling en søknad om økt transformorkapasitet i Tveiten transformatorstasjon. Til sammen vil disse tiltakene gi økt kapasitet til forbruk i Skagerak Nett sitt 132 kV regionalnett som nærmere beskrevet i konseptvalgutredningen for området. Reservasjon og fordeling av denne kapasiteten gjøres i samarbeid med Skagerak Nett i henhold til Statnetts tilknytningsprosess. Oppdatert informasjon fra Skagerak Nett tyder på at alminnelig forbruksvekst de nærmeste årene kan bli høyere enn det som ble lagt til grunn i tidligere analyser. Statnett vil derfor vurdere om de skal gå videre med ytterligere tiltak som beskrevet i konseptvalgutredningen.

Teknisk økonomisk vurdering

For vurdering av behovet for å etablere Kise koblingsstasjon og å tilrettelegge for uttak til datasenter, viser NVE til notatet Bakgrunn for vedtak av 7. november 2018, NVE ref. 201833412-34.

Datasenteret har i dette tilfellet et samlet effektbehov som gjør at det er behov for forsyning på et spenningsnivå som omfattes av tilknytningsplikten, jf. energiloven § 3-4. I dette tilfellet er det Skagerak Nett, som anleggskonsesjonær for 132 kV-anleggene ved Rød transformatorstasjon, som har tilknytningsplikt for datasenteret. Skagerak Nett valgte opprinnelig å legge til rette for det nye uttaket ved å etablere nye 132 kV-ledninger og ny transformatorstasjon på Kiseåsen. NVE ga konsesjon til denne løsningen den 7. november 2018. Datasenteret og Skagerak Nett er nå blitt enig om en annen teknisk løsning, der datasenteret selv planlegger å eie, bygge og drive egne transformatorstasjoner nær sine datahaller. Tilknytningsplikten åpner for en slik deling av ansvaret for anleggene mellom kunde og nettselskap. Dette innebærer at Skagerak Nett ikke vil ha transformering på 132/22 kV spenning, og at Kise transformatorstasjon i stedet kan bygges som en ren koblingsstasjon. Datasenterkunden må selv sørge for å søke NVE om nødvendige tillatelser til å bygge, eie og drive transformatorer og ledninger fra koblingsanlegg til hvert bygg.

Statnett skriver ikke eksplisitt i sin uttalelse at det er kapasitet i overliggende nett til omsøkte kapasitetsøkning i Kise koblingsstasjon, men den konsesjonsgitte utvidelsen av Rød transformatorstasjon og den omsøkte utvidelsen av Tveiten transformatorstasjon som NVE har til behandling, vil øke kapasiteten sammenlignet med i dag. Statnett skriver at oppdatert informasjon tyder på at det kan bli behov for ytterligere tiltak i området hvis all planlagt forbruksvekst i området inntreffer. NVE forutsetter at datasenteraktøren som utløser behovet for Kise koblingsstasjon underlegges gjeldende regler for anleggsbidrag ved eventuelle nødvendige utvidelser og/eller oppgraderinger av transmisjons- og regionalnettet, og at kunden blir gjort oppmerksom på dette.

NVE har ikke gjort nye samfunnsøkonomiske vurderinger av tiltaket, da kostnaden for Kise koblingsstasjon delvis skal dekkes av datasenteraktøren etter gjeldende regler for anleggsbidrag, for tidligere økonomiske vurderinger av tiltaket, se *Bakgrunn for vedtak* av 7. november 2020.

Traséendringer

Skagerak Nett søker om mindre traséendringer for flere ledninger, se kart 1. Etter det NVE vurderer, skjer hovedsakelig de største endringene innenfor området som er regulert til datasenter, og er etter det NVE forstår utarbeidet i samråd med datasenteraktør. Det er søkt om mindre endringer av traseen utenfor dette området, men NVEs vurdering er disse så små at de er å regne som innenfor det som er akseptabelt for en ledning før denne er stukket ut i detalj i samarbeid med grunneier i en miljø-, transport- og anleggsplan. Endringene vurderes derfor til ikke å berøre nye områder eller å gi nye virkninger for allmennheten eller naturmangfoldet.

For traséalternativ 3A, er steinalderboplassen øst for Raudmyr, Askeladden ID 230650, gravd ut høsten 2018 og vernestatus er endre fra *automatisk fredet* til *fjernet*, i tråd med dispensasjon fra kulturminner i reguleringsplanen med vilkår om arkeologisk utgravning.

Endret stasjonsareal og vei

Skagerak Nett søker om å øke arealet til koblingsstasjonen fra 18 daa til 30 daa på grunn av flere bryterfelt og rom til datasenterkundens kontrollanlegg, i tillegg ønsker Skagerak Nett å etablere et beredskapslager på stasjonen. NVE fastslår at dette er nesten en dobling av stasjonsarealet i forhold til opprinnelig konsesjon. Arealet er imidlertid innenfor området som er satt av til datasenter og som vil bli utbygd med tekniske installasjoner i den forbindelse, en økning av arealet vil derfor ikke endre det visuelle inntrykket av området etter at datasenteret er utbygd. NVE mener derfor at en økning stasjonsarealet ikke vil ha innvirkninger på andre enn datasenterkunden som har vært delaktig i å utvikle løsningen. NVE mener også at stasjonsbygningen vil inngå som en del av annen teknisk byggmasse i datasenteret, og har ingen innvendinger mot det omsøkte arealet på 400 m².

Skagerak Nett søker om å etablere en ca. 800 meter lang og 6 meter bred adkomstvei fra nye Skårdalsvegen til kontrollstasjonen. Skårdalsvegen vil inngå som en del av infrastrukturen til datasenteret og ligger innenfor regulert område. I opprinnelig søknad og konsesjonsvedtak var det forutsatt at datasenterkunden skulle bygge adkomstveien som en del av infrastrukturen på regulert område. NVE har ingen innvendinger mot at det er Skagerak Nett som bygger og eier veien til stasjonen, men forutsetter at Skagerak Nett innhenter eventuelt andre tillatelser som er nødvendige for en etablere en avkjørsel fra Skårdalsvegen.

Andre relevante søknader til behandling

NVE har til behandling søknad fra Skagerak Nett om utvidelse av Rød koblingsstasjon, NVE ref. 202006955-1. Dersom Skagerak Nett får konsesjon til utvidelsen og Kise koblingsstasjon med tilknytning til Rød blir bygget, kan endringene i Rød påvirke innføringen av ledningene 4A, 4B og 4C. NVE har imidlertid fått opplyst fra Skagerak Nett, at endret innføring til Rød ikke vil gi særlig traséjusteringer utover det man kan forventet før traseene er detaljprosjektert og stukket ut i en miljø-, transport- og anleggsplan. En utvidelse av Rød koblingsstasjon vil derfor ikke påvirke vedtaket for Kise koblingsstasjon med nettilknytning. NVE forutsetter at dersom det skulle bli større traséendringer for innføring av ledningene til Rød koblingsstasjon, vil Skagerak Nett søke om tillatelse til dette.

NVEs vedtak

NVE mener de omsøkte endringene er mindre justeringer av tidligere konsesjonsgitte anlegg og har ingen merknader til at de etableres som omsøkt. Vår vurdering er at de ikke gir endrede virkninger sammenlignet med de opprinnelige konsesjonsgitte løsningene. NVE gir i medhold av energiloven § 3-1 Skagerak Nett AS tillatelse til å bygge og drive følgende anlegg:

- Kise koblingsstasjon med følgende elektriske anlegg:
 - 6 stk. doble ledningsfelt med nominell spenning 132 kV
 - 12 stk. kabelfelter med nominell spenning 132 kV
 - 1 stk. 132 kV felt for seksjonering, måling og jording
 - Nødvendig høyspenningsanlegg.
 - Ca. 800 meter adkomstvei til Kise koblingsstasjon fra nye Skårdalsvegen.
 - Riggområde

Skagerak Nett får også tillatelse til å øke linetverrsnittet på ledningene mellom Rokkedalen og Kise koblingsstasjoner (3A), og de tre ledningene fra Kise koblingsstasjon og Rød transformatorstasjon (4A+4B+4C), samt å gjøre mindre traséendringer på disse.

For ledningene Hjartdøla—Rød i deltrasé 1A+1B, fikk disse fornyet konsesjon sammen med øvrig ledning Hjartdøla—Ålamoen—Rød 29. oktober 2020, NVE ref. 201833412-67, på grunn av utløp av gjeldende konsesjon. Traséendringene Skagerak Nett beskriver nå, anses som innenfor hva som er akseptabelt for en ledning før denne er stukket ut i detalj i samarbeid med grunneier i en miljø-, transport- og anleggsplan, og NVE vil ikke skrive ut et nytt vedtak for disse ledningene.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konsesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtaket, inkludert et brev om klagerett. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles.

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Med hilsen

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Solveig Willgohs
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Anleggskonsesjon (NVE 201833412-71)

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer m/ klageorientering
(NVE 201833412-68)